

สรุปผลที่สำคัญ การสำรวจการติดตามระดับความรู้ และการเข้าถึงบริการทางการเงินของครัวเรือน พ.ศ. 2565

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้จัดทำโครงการ “การสำรวจการติดตามระดับความรู้ และการเข้าถึงบริการทางการเงินของครัวเรือน” โดยได้ดำเนินการสำรวจไปพร้อมกับการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน จากครัวเรือนตัวอย่างทุกจังหวัดทั่วประเทศ ทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล และได้จัดทำมาแล้ว 7 ครั้ง คือ โดยครั้งที่ 1 พ.ศ. 2549 ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2553 ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2556 ใช้ชื่อว่า “สำรวจพฤติกรรมออม และการเข้าถึงบริการทางการเงินภาคครัวเรือน” ต่อมา ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2559 ได้เปลี่ยนชื่อการสำรวจเป็น “การสำรวจการติดตามระดับความรู้ และการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชน” ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2560 ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2561 ครั้งที่ 7 พ.ศ. 2563 ได้เปลี่ยนชื่อการสำรวจเป็น “การสำรวจการติดตามระดับความรู้ และการเข้าถึงบริการทางการเงินของครัวเรือน” และการสำรวจการติดตามระดับความรู้ และการเข้าถึงบริการทางการเงินของครัวเรือนในครั้งนี้เป็นครั้งที่ 8 เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน ต.ค. - ธ.ค. 2565 ซึ่งสรุปผลการสำรวจที่สำคัญ ดังนี้

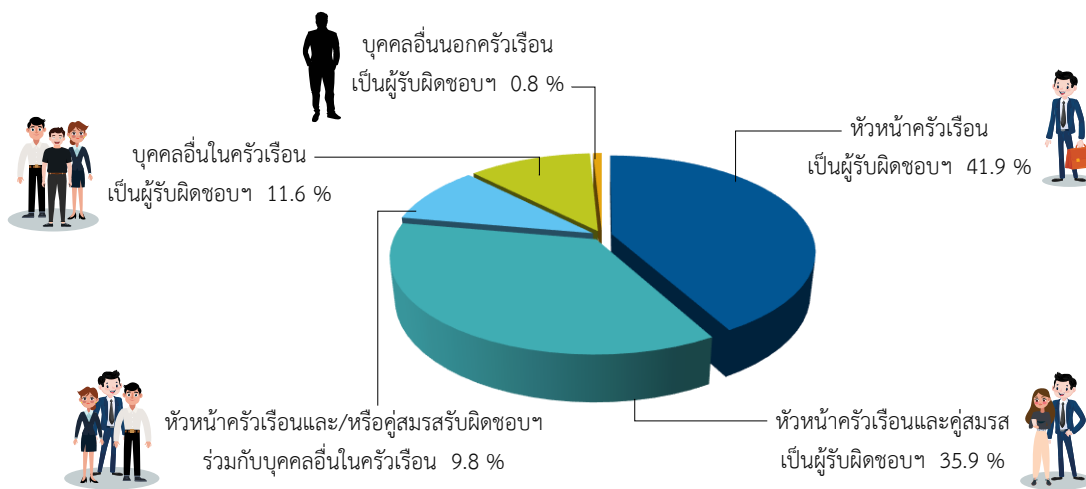
การออมของครัวเรือนไทย^{1/}

จากผลการสำรวจการติดตามระดับความรู้ และการเข้าถึงบริการทางการเงินของครัวเรือน พ.ศ. 2565 พบว่า มีครัวเรือนทั้งสิ้น 23.6 ล้านครัวเรือน เป็นครัวเรือนคนไทย 23 ล้านครัวเรือน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้รับผิดชอบและตัดสินใจเรื่องการใช้เงินในครัวเรือน

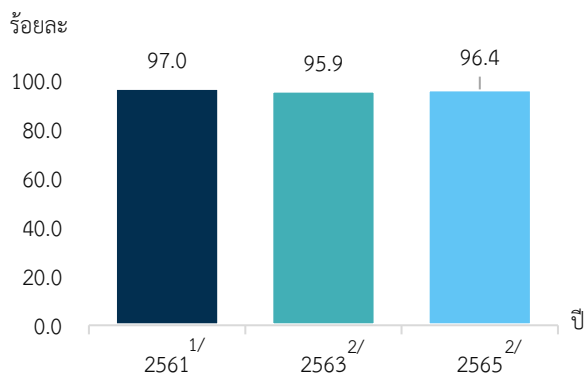
จากผลการสำรวจ พบว่า ผู้รับผิดชอบและตัดสินใจเรื่องการใช้เงินในครัวเรือนเป็นหัวหน้าครัวเรือนสูงสุดร้อยละ 41.9 รองลงมาเป็นหัวหน้าครัวเรือนและคู่สมรส ร้อยละ 35.9 เป็นหัวหน้าครัวเรือนและ/หรือ คู่สมรสรับผิดชอบฯ ร่วมกับบุคคลอื่นในครัวเรือน ร้อยละ 9.8 เป็นบุคคลอื่นในครัวเรือน ร้อยละ 11.6 และเป็นบุคคลอื่นนอกครัวเรือน ร้อยละ 0.8

แผนภูมิ 1 ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามผู้รับผิดชอบและตัดสินใจเรื่องการใช้เงินในครัวเรือน

1/ ไม่รวมครัวเรือนต่างชาติดำเนินธุรกิจในประเทศไทย

**แผนภูมิ 2 ร้อยละของครัวเรือนที่มีการเก็บออม
ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ปี 2561 - 2565**

หมายเหตุ : 1/ รวมครัวเรือนต่างชาติที่อยู่ในประเทศไทย
2/ ไม่รวมครัวเรือนต่างชาติที่อยู่ในประเทศ

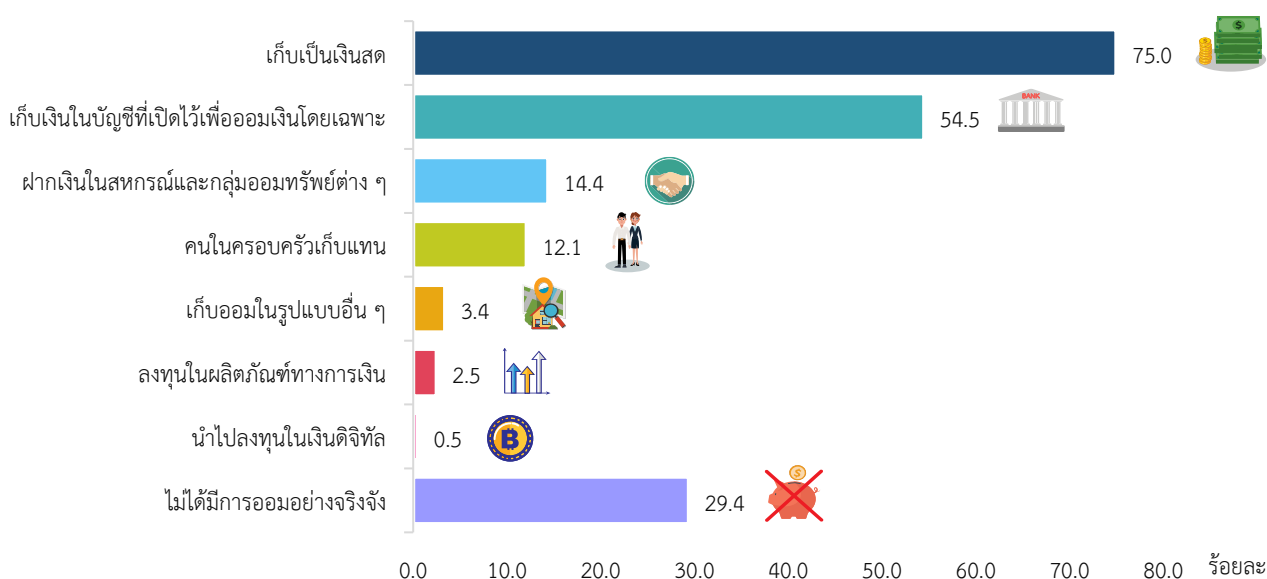
2. ครัวเรือนที่มีการเก็บออม ปี 2561 - 2565

จากผลการสำรวจครัวเรือนทั่วประเทศ พบว่า ครัวเรือนมีการเก็บออมในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ปี 2565 ร้อยละ 96.4 และเมื่อเปรียบเทียบการออม ในระยะเวลา 5 ปี คือ ปี 2561 ถึงปี 2565 พบว่า ร้อยละ ของครัวเรือนที่มีการเก็บออมในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ในปี 2563 มีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ครัวเรือน มีการเก็บออมในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมาลดน้อยลง แต่เมื่อสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 เริ่ม คลี่คลาย ส่งผลให้ร้อยละของครัวเรือนที่มีการเก็บออม ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมาเพิ่มสูงขึ้นอีกครั้งในปี 2565

3. วิธีที่ครัวเรือนเลือกใช้ในการเก็บออม

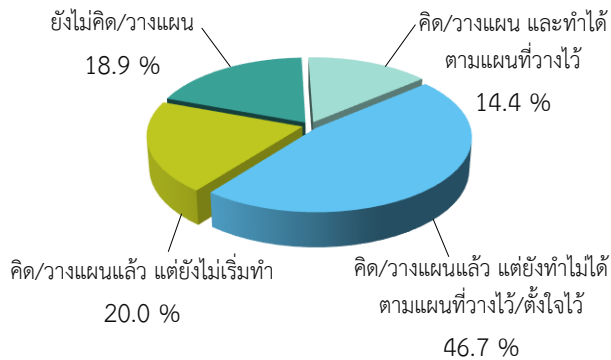
สำหรับวิธีการเก็บออมที่ครัวเรือนเลือกใช้ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา พบว่า มีครัวเรือนเก็บเป็นเงินสด สูงสุดถึงร้อยละ 75.0 รองลงมาคือ เก็บเงินในบัญชีที่เปิดไว้เพื่อออมเงินโดยเฉพาะ ร้อยละ 54.5 ฝากเงินในสหกรณ์ และกลุ่มออมทรัพย์ต่าง ๆ ร้อยละ 14.4 ให้คนในครอบครัวเก็บแทน ร้อยละ 12.1 เก็บออมในรูปแบบอื่น ๆ (เช่น ซื้อที่ดิน อสังหาริมทรัพย์ สินทรัพย์เพื่อการเก็งกำไร) ร้อยละ 3.4 ลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงิน (เช่น พันธบัตร หุ้น กองทุนรวม) ร้อยละ 2.5 นำไปลงทุนในเงินดิจิทัล (เช่น Bitcoin, Ethereum และ Libra) ร้อยละ 0.5 และ เป็นที่น่าสังเกตว่ายังมีครัวเรือนที่ไม่ได้มีการออมอย่างจริงจังอีกร้อยละ 29.4 ซึ่งถือเป็นสัดส่วนที่มากพอสมควร

แผนภูมิ 3 ร้อยละของครัวเรือนที่มีการเก็บออม จำแนกตามวิธีที่ครัวเรือนเลือกใช้ในการเก็บออม

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

แผนภูมิ 4 ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตาม การวางแผนการเก็บออมไว้สำหรับยามชรา/เกษียณอายุ

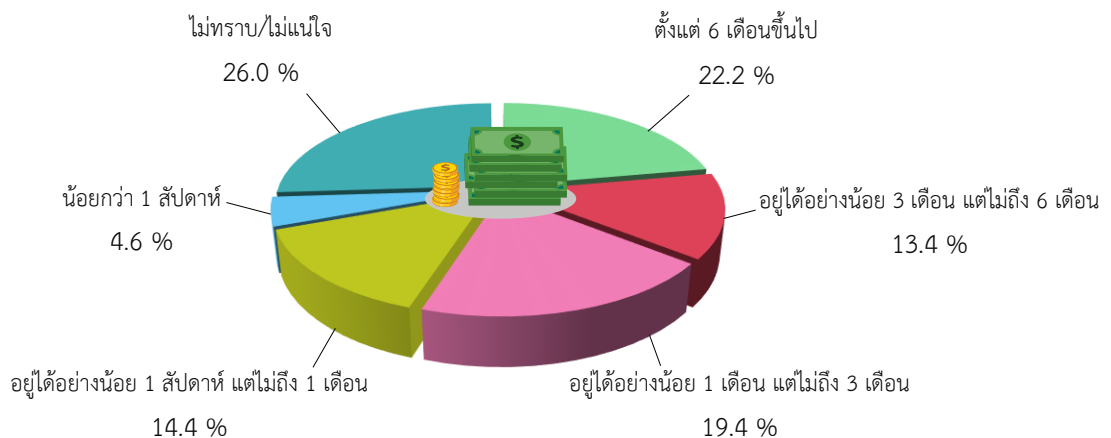
4. การวางแผนการเก็บออมไว้สำหรับยามชรา/เกษียณอายุ

จากผลการสำรวจการวางแผนการเก็บออมไว้สำหรับยามชรา/เกษียณอายุ พบว่า มีครัวเรือนที่คิด/วางแผนแล้ว แต่ยังไม่ทำตามแผนที่วางไว้/ตั้งใจไว้มากถึงร้อยละ 46.7 คิด/วางแผนแล้ว แต่ยังไม่เริ่มทำร้อยละ 20.0 ยังไม่คิด/วางแผน ร้อยละ 18.9 และเป็นที่น่าสังเกตว่ามีครัวเรือนที่คิด/วางแผน และทำตามแผนที่วางไว้มีเพียงร้อยละ 14.4 เท่านั้น

5. ระยะเวลาที่สามารถนำเงินออมมาใช้ดำรงชีพเมื่อต้องหยุดทำงาน

หากครัวเรือนต้องหยุดทำงานกะทันหันโดยไม่มีกำหนด ระยะเวลาที่ครัวเรือนสามารถนำเงินออมมาใช้ดำรงชีพได้ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป มีไม่ถึง 1 ใน 4 ของครัวเรือนทั้งสิ้นหรือคิดเป็นร้อยละ 22.2 ในขณะที่ยังสามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างน้อย 3 เดือน แต่ไม่ถึง 6 เดือน มีร้อยละ 13.4 อยู่ได้อย่างน้อย 1 เดือน แต่ไม่ถึง 3 เดือน มีร้อยละ 19.4 อยู่ได้อย่างน้อย 1 สัปดาห์แต่ไม่ถึง 1 เดือน ร้อยละ 14.4 และต่ำสุดคือน้อยกว่า 1 สัปดาห์ ร้อยละ 4.6 ซึ่งจากผลการสำรวจดังกล่าว พบว่า ครัวเรือนไทยมีการเก็บออมและสามารถนำเงินที่เก็บออมได้ในระยะเวลาอันสั้นเท่านั้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือตกงาน ส่วนครัวเรือนที่ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ ระยะเวลาที่สามารถนำเงินออมมาใช้ดำรงชีพมีมากถึงร้อยละ 26.0

แผนภูมิ 5 ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามระยะเวลาที่สามารถนำเงินออมมาใช้ดำรงชีพเมื่อต้องหยุดทำงาน

แผนภูมิ 6 ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตาม การประสบปัญหาเงินไม่พอจ่าย

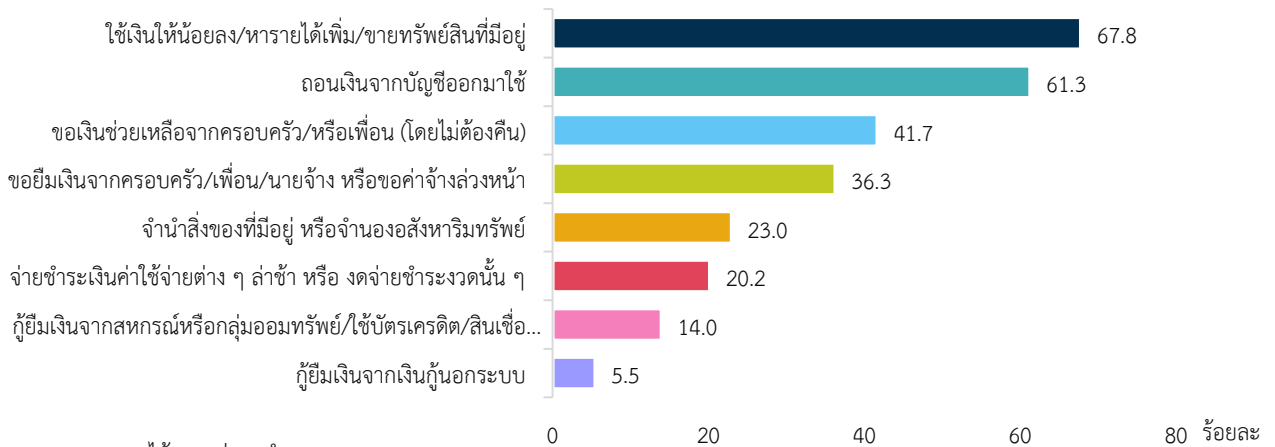

6. การประสบปัญหาเงินไม่พอจ่ายและวิธีที่ใช้ ในการแก้ไขปัญหา

ครัวเรือนทั่วประเทศเคยประสบปัญหาเงินไม่พอจ่ายสูงถึงร้อยละ 59.6 เมื่อเทียบกับครัวเรือนที่ไม่เคยประสบปัญหามีเพียงร้อยละ 40.4 โดยวิธีที่เลือกใช้ในการแก้ไขปัญหาสูงสุด ได้แก่ ใช้เงินให้น้อยลง/หารรายได้เพิ่ม/ขายทรัพย์สินที่มีอยู่ ร้อยละ 67.8 รองลงมาคือถอนเงินจากบัญชีออกมาใช้

ร้อยละ 61.3 ขอเงินช่วยเหลือจากครอบครัว/หรือเพื่อน (โดยไม่ต้องคืน) ร้อยละ 41.7 ขอยืมเงินจากครอบครัว/เพื่อน/นายจ้าง หรือขอค่าจ้างล่วงหน้า ร้อยละ 36.3 จำนำสิ่งของที่มีอยู่หรือจำนองอสังหาริมทรัพย์ ร้อยละ 23.0 จ่ายชำระเงินค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ล่าช้า หรือ งดจ่ายชำระงวดนั้น ๆ ร้อยละ 20.2 กู้ยืมเงินจากสหกรณ์หรือกลุ่มออมทรัพย์/ใช้บัตรเครดิต/สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ/นาโนไฟแนนซ์/พีโกไฟแนนซ์ ร้อยละ 14.0 ส่วนกู้ยืมเงินจากเงินกู้ยืมระบบต่ำสุดคือร้อยละ 5.5

แผนภูมิ 7 ร้อยละของครัวเรือนที่เคยประสบปัญหาเงินไม่พอจ่าย จำแนกตามวิธีแก้ไข้ปัญหา

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

7. การประสบเหตุการณ์หลอกลวงทางการเงิน

จากผลการสำรวจครัวเรือนทั่วประเทศ พบว่าในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ครัวเรือนเคยเชื่อคำชวน/คำแนะนำให้ลงทุนในผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่มาทราบในภายหลังว่าเป็นการหลอกลวง ร้อยละ 5.5 เคยให้ข้อมูลทางการเงินหรือข้อมูลส่วนบุคคลแก่มิจฉาชีพผ่านทางอีเมล โทรศัพท์ หรือแอปพลิเคชันสื่อสาร เช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก ร้อยละ 4.6 และเคยถูกหลอกให้เสียเงินโดยมิจฉาชีพทางออนไลน์ เช่น แยกเกอร์ ฟิชซิง ร้อยละ 2.3

แผนภูมิ 8 ร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามการประสบ เหตุการณ์หลอกลวงทางการเงิน

